

[Oluf Pedersen.]

paa dem, som ønsker Grundforbedringsarbejde udført. Jeg synes, det er ligefrem et Indgreb i deres Ret; naar en Mand lader udføre Grundforbedringsarbejde og vil have Laan, maa han ordne det med dem, han skal laane Pengene af, og det er urimeligt, at alle disse ganske uvedkommende skal blande deres Næse i det. Der kunde højst være Tale om, at de, der har Pant i Ejendommen, kunde gribe ind paa en eller anden Maade, maaske faa et retsligt Skøn over, om det var en urimelig Pantsætning, der fandt Sted, ud over, hvad der vilde svare til Værdiforøgelsen.

Jeg maa altsaa beklage, at man, selv om man er gaaet ind for et godt Princip i Lovens § 1, har gjort det saa omstændeligt og bekosteligt, at det ikke er muligt for os at give Tilslutning til Lovforslaget.

Svend Nielsen: Jeg har i Betænkningen givet Udtryk for, at jeg ikke er i særlig Grad tilfreds med det Resultat, der er kommet ud af Udvalgets Arbejde, og jeg maa tillige mene, at der er nogen Grund til at undre sig over, at Regeringen nu, da den har Flertallet i begge Rigsdagens Ting, gaar helt bort fra den gamle Grundforbedringslov og forelægger et Forslag, som er meget ringere for Landbruget end det, der førtes igennem i den Tid, da de ikke havde Flertallet i begge Rigsdagens Ting. Regeringen fik jo ved sidste Valg mange Stemmer fra Landbrugets Side, Stemmer, som Regeringen slet ikke kan undvære, hvis den fremdeles skal holde sig ved Roret, og der er ingen Tvivl om, at de Landmænd, der har stemt for Regeringen, har gjort det i Tro til, at Regeringen i hvert Tilfælde ikke vilde gøre Vilkaarene ringere for Landbruget, end de var tidligere. Men de Landmænd, som var saa, jeg vil kalde det letsindige, at vise Regeringen Tillid, faar jo nu Lejlighed til at erfare Sandheden af det gamle Ord om, at Spot og Skade er uadskillige Venner, og de faar ogsaa Lejlighed til at erfare, at i Politik i hvert Fald skal man aldrig være godtroende.

Jeg maa sige, det ser noget underligt ud, at Regeringen i dette Spørgsmaal er gaaet bort fra den gamle Linie, som dog alle Partier her i Rigsdagen har været enige om, den gamle Regel, at særlig værdifuldt kulturelt Arbejde burde nyde Støtte fra Samfundets, det vil sige fra Statens Side. Jeg giver ikke saa forfærdelig meget for de Udtalelser, eller Undskyldninger, har jeg somme Tider Indtryk af at der er,

lejlighedsvis fremsættes om, at det er vanskeligt at skaffe Penge til Veje til saadanne Formaaler, som der her er Tale om; thi naar man ser, at Regeringen kan skaffe store Millionbeløb til Veje til mere eller mindre nyttige eller unyttige Vejarbejder, saa er det jo slet ikke Mangel paa Penge, der her er Tale om. Der maa saa ganske givet være andre Grunde, og Grunden kan, synes jeg, ikke være andet end Mangel paa Vilje til at anvende Pengene paa en for Samfundet særlig frugtbringende Maade.

Afgravning af Bakker og Udligning af Vejsving er alt sammen meget behageligt, i hvert Fald for Bilisterne, det er de fleste af dem sikkert nok glade ved, men det er alligevel, naar man ser rigtigt paa det, et rent og skært Luksusarbejde og forøger ikke i fjerneste Maade Samfundets Værdier, hvorimod et Arbejde som Grundforbedringsarbejde frugtbargør Jorden og forøger Samfundets Værdier i betydelig Grad, og i en Tid som vor er det i høj Grad urigtigt af Regeringen at binde større Kapitaler i Luksusarbejder i Stedet for at bruge dem til værdiskabende og samfundsberigende Arbejde, som Grundforbedringsarbejdet sikkert fra alle Sider anses for at være.

Skal Grundforbedringsarbejdet fortsættes — og det er man sikkert fra alle Sider enige om, at det bør; det viser den Tilslutning, Lovforslaget har faaet —, saa skal Kapitalen skaffes til Veje. Hvad enten man vil skaffe den til Veje paa den ene eller den anden Maade, skaffes skal den, hvis dette Arbejde skal fortsættes. Men ad den Vej, man her har valgt, vil man skaffe de laansøgende Landmænd en hel Del Besvær, som jeg har udtalt i Betænkningen, betydelige Tab sammenlignet med den gamle Lov.

Man tager Rentefriheden i to Aar for Laantagerne ud af Lovforslaget, man formindsker den afdragsfrie Tid med to Aar, og man paalægger Landmændene Udgifterne til Tilsynsarbejdet. Alene disse Poster vil for et Laan paa 4 000 Kr. forringe den laansøgende Landmands Stilling med ca. 500 Kr. Man gør desuden noget andet, man monopoliserer Planlægningen, og det er da en gammelkendt Erfaring, at monopoliseret Arbejde er dyrt Arbejde. Det skal ogsaa nok vise sig her. Der er vel al Sandsynlighed for, at Fremtiden vil volde baade Besvær og Ulejlighed for Landmændene med at faa Laan, hvis de i det hele taget kan faa det.

Det er den Tendens i Lovforslaget og den Vilje, jeg sporer, til at forringe Forholdene for Landbruget, som man ikke kan blive fri for at lægge Mærke til, og som saa